

Anders Beckman, distriktsläkare, terminsassistent (*anders.beckman@smi.mas.lu.se*)

Ann-Christin Haffling, distriktsläkare, terminsansvarig

Anders Håkansson, professor, universitetslektor, terminsansvarig; medicinsk redaktör, Läkartidningen (allmänmedicin); samtliga vid avdelningen för allmänmedicin, samhällsmedicinska institutionen, Universitetssjukhuset MAS, Malmö

Enkät till läkarstuderande:

Vad skall du bli när du blir stor?

**Svar:
Två tredjedelar
kan tänka sig att
bli allmänläkare**

II Pensionsavgångarna ökar alltmer inom läkarkåren, och antalet ej tillsatta ST-tjänster är stort. Den rådande bristsituationen inom många specialiteter riskerar att förvärras. Vi ville därför studera vilka faktorer som är viktiga för den blivande läkaren avseende framtida val dels av specialitet, dels av tjänstgöringsort för utbildningen efter läkarexamen.

Avgångarna bedöms bli särskilt omfattande inom specialiteten allmänmedicin, samtidigt som den nationella handlingsplanen talar om ett starkt ökande behov av familjeläkare.

Vi ville därför få en uppfattning om den läkarstuderandes inställning till arbetet som allmänmedicinare.

II Metod

Kursen i samhällsmedicin–rättsmedicin–yrkes- och miljömedicin vid Lunds universitet är placerad under den tionde terminens sista hälft. De studerande tillbringar då sammanlagt fyra veckor på vårdcentral, och den allmänmedicinska praktiken är enligt upprepade kursvärderingar mycket uppskattad.

Skriftlig enkät till samtliga studenter

Mot slutet av vårterminen 2002 fick samtliga 82 läkarstuderande på den tionde terminen en skriftlig enkät. Den bestod av åtta frågor, som skulle besvaras anonymt.

Vi frågade efter ålder, kön och eventuellt vikariat. I två flervalsfrågor ombads studenterna välja ut de tre faktorer som de tyckte var viktiga för val av tjänstgöringsort (för AT) respektive specialitet. En fråga gällde om man kunde tänka sig att bli allmänläkare. Avslutningsvis ville vi att de studerande skulle ange positiva respektive negativa aspekter på arbetet som allmänläkare.

SAMMANFATTAT

En anonym enkät gav svar på faktorer av betydelse för blivande läkares val av tjänstgöringsort och specialitet samt de studerandes inställning till specialiteten allmänmedicin.

Handledningens kvalitet värderades högst inför valet av tjänstgöringsort.

Arbetsuppgifterna i sig var mest betydelsefulla inför valet av specialitet.

Två tredjedelar av de läkarstuderande kunde tänka sig att bli allmänläkare.

Det positiva med specialiteten ansågs vara det varierande innehållet, medan det negativa främst var den ansträngda arbetssituationen.

II Resultat

Vi fick in 70 svar (svarsfrekvens 85 procent). Av de svarande var hälften kvinnor. Medelåldern var 27 år, medianåldern 26 år. En dryg tredjedel hade vikarierat som läkare före kursen; medianarbetstiden var två månader.

Nästan alla (67/70) ansåg att »bra handledning« var viktig för val av tjänstgöringsort, medan knappt hälften angav alternativen »varierat sjukvårdsutbud« respektive »hög lön«. Minst angeläget framstod alternativet »bra skola och dagis«, som fick endast en röst. Endast fem prioriterade »möjligheter till forskning«.

När det gällde valet av specialitet angav nästan alla (66/70) att de framtida arbetsuppgifterna i sig var viktiga. Drygt hälften valde alternativet arbetskamraterna, en tredjedel angav löneutvecklingen, en femtedel tyckte att möjligheterna att forska var viktiga.

Allmänläkare? »Ja, absolut!«

På frågan om man kunde tänka sig att bli allmänläkare svarade elva »ja, absolut«, 34 »ja, kanske«, vilket sammanlagt blir

64 procent. Fler kvinnor (76 procent) än män (53 procent) svarade positivt. Endast en man var absolut emot allmänmedicin som sin framtida specialitet. Av de 25 som vikarierat var andelen som absolut kunde tänka sig att bli allmänmedicinare 28 procent (sju studerande), jämfört med 9 procent (fyra studerande) bland dem som inte vikarierat.

De positiva kommentarerna om arbetet som allmänläkare dominerades av det varierande arbetsinnehållet, följt av möjligheterna till kontinuitet och helhetssyn samt olika aspekter på arbetstiden (jourmängd, deltidsmöjligheter m m).

De negativa kommentarerna rörde främst den pressade arbetssituationen med många patienter och lite tid, men också kravet på (alltför) breda kunskaper.

II Diskussion

Antalet frågor var litet och antalet svarande begränsat, varför eventuella slutsatser får dras med försiktighet. Dock var svarsfrekvensen god. Naturligtvis kan svaren ha påverkats av erfarenheterna under den nyligen genomgångna allmänmedicinska praktiken. Däremot bör det faktum att kursledningen stod för enkäten inte ha haft någon betydelse, eftersom man svarade anonymt.

God handledning och intressanta arbetsuppgifter viktigast

Huvudresultaten kan förefalla tämligen självklara men bör ändå vara tänkvärda när det gäller strategier för att rekrytera unga kolleger till den egna specialiteten. Handledningens kvalitet värderas högst inför valet av tjänstgöringsort, arbetsuppgifterna i sig är mest betydelsefulla inför valet av specialitet.

Två tredjedelar kan tänka sig att bli allmänläkare. De tycker det positiva med specialiteten är det varierande innehållet, medan det negativa är den ansträngda arbetssituationen. •

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Särtryck Läkartidningen

Boken "Mannen bakom syndromet" har fått en efterföljare: "Kvinnorna och männen bakom syndromen" med 70 artiklar som publicerats i Läkartidningen under 1990–1996. Den tar upp namn som Asperger, Bichat, Fanconi och Waldenström. Här finns också män "bakom metoden", exempelvis Doppler och Röntgen.

Denna nya bok omfattar 248 sidor och är rikt illustrerad, även med färgbilder. Därtill finns en sammanställning (i förminskat utförande) av de uppskattade tidningsomslag som hör till serien.

Priset är 210 kronor

Kvinnorna och männen bakom syndromen

Beställer härmed ex
av boken

.....
namn

.....
adress

.....
postnummer

.....
postadress

Insändes till Läkartidningen
Box 5603
114 86 Stockholm

Faxnummer: 08-20 74 35

www.lakartidningen.se
under särtryck, böcker